

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov
EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Mgr. Erika Kiškašová

Tvorivé cvičenia s vybranými slovami 2časť

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava

Autor UZ: <Mgr. Erika Kiškašová>

Kontakt na autora UZ: <ZŠ Blatné Remety>

Názov: <Tvorivé cvičenia s vybranými slovami 2 časť>

Rok vytvorenia: <2014>

Oponentský posudok vypracoval: <Ing. Jana Križanovičová>

ISBN 978-80-565-0893-0

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1 VYBRANÉ SLOVÁ	4
1.1 Vybrané slová po obojakej spoluhláske p	4
1.2 Vybrané slová po obojakej spoluhláske r	10

1 VYBRANÉ SLOVÁ

1.1 Vybrané slová po obojakej spoluhláske p

1. Doplň do slov správne i – í, y- ý.

p__cha, prep__ch, p__šiť sa, p__tliak, zap__riť sa, dop__t, p__sk píšťalky, p__chá, p__nka,
p__liny, p__je, p__jak, p__lot, p__lier, p__ští, p__vnica, p__sanka, p__smo, p__chliače,
p__vo, p__lot, p__ť, op__tať sa, p__škóty, prep__chové, p__šná.

2. Rozdeľ slová na vybrané alebo odvodené z vybraných slov. Napíš ich.

pýcha, pýtať sa, pyšný, pýr, opýtať sa, spýtať sa, kopyto, prepych, kopýtko, dopyt, pysk,
pyštek, prepychový, pykať, pýšiť sa, zapýriť sa, odpykať, pytliak, vypýtať sa, pýriť sa
Vybrané slová:

Odvodené slová z vybraných slov:

3. Poskladaj z písmen v reťazovke 7 vybraných slov. Napíš na každé vybrané slovo vetu.

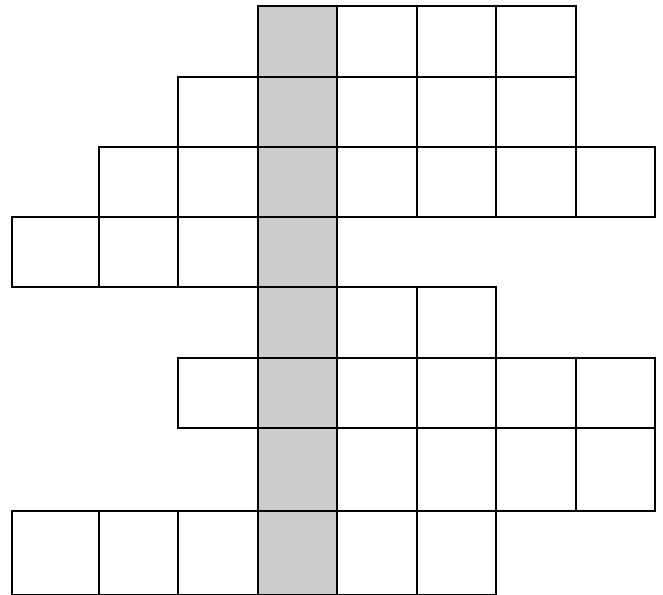
p---y---š---n---ý, p---ý---r, p---y---s---k, p---ý---t---a---ť s---a, k---o---p---y---t---o,
p---y---k---a---ť, p---y---t---l---i---a---k

4. Spoj čiarou, čo patrí k sebe.

pysk	zlá vlastnosť	pisk	po tovare
pýcha	nápoj	pichá	zvuk píšťalky
dopit'	papuľa zvierat'a	dopyt	bodá

5. Doplň tajničku.

1. Papuľa zvierat'a
2. Namyslený
3. Červenat' sa
4. Nástroj na rezanie dreva
5. Malé sivé zvieratko
6. Vydávať zvuk na píšťalke
7. Záujem o niečo
8. Časť nohy koňa

Hrobky v Egypte sa nazývajú _____

6. Nezabudol si kde sa píše i – í , y – ý po obojakých spoluhláskach?

daj m __, ab __, p __šný, p __kať, p __vo, zb __tok, šm __kačka, ob __lie, zm __ja, m __dliny, p __sk papuľa, kop __to, p __nka, M __java, b __, p __lot, m __ška, keb __, m __ všetci, p __r, p __liny, ml __n, bl __zko, b __k, b __túnok, b __č, p __skať, kob __la, b __strina, p __nka, pomal __, ob __čaj, kop __tko, p __cha, p __ští, nep __, p __jak, hm __z, zam __ká, úm __sel.

7. Doplň do slov i – í alebo y – ý.

Lepšie je op __tať sa, ako nevedieť. Vyp __taj si novú p __šťalku! Op __tovacími vetami sa p __tame. Pejko netrpezlivo hrabe kop __tom. V ob __lí nájdeme rásť aj p __r. Od hanby sa mu zjavil na lícach p __r. Na nástup __šti stálo veľa ľudí. Ježko má chrbte p __chliače. Človek, ktorý kladie oká na zver sa volá p __tliak. Na križovatke bolo počuť p __sk p __šťalky. Za neposlušnosť musel p __kať. P __te mlieko je zdravé! Mama p __tvala hydinu. Na konáriu spievala p __nka. O pávovi ľudia vravia, že je p __šný. Kávu si už dop __l? P __r ľahko nezničíš. Chlapec si veselo p __skal. Mama dala na tortu p __škóty . Otec má v dielni p __lník. Slab __ky p __šeme osob __tne. Starý kaštieľ bol zariadený prep __chovým náb __tkom. Podvodník si odp __kával trest vo väzení.

8. K obrázkom napíš slová.

9. Nahrad' slovné spojenie vybraným slovom po p.

trpieť za chyby - _____ žriebä má na nohe - _____
namyslený - _____ papuľa zvierat'a - _____
žiadal o radu - _____ zahanbiť sa - _____

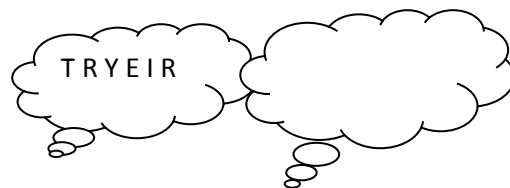
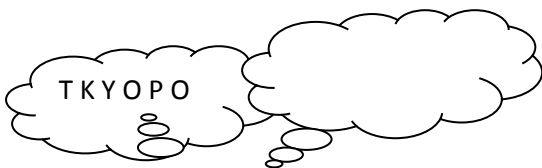
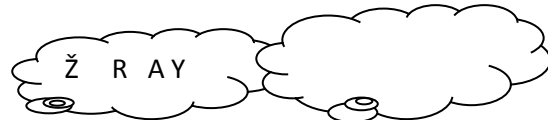
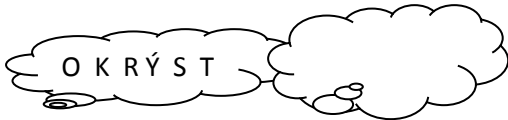
10. Dopln' správne i – í alebo y – ý.

p__smo, p__liny, kop__to, p__štek, p__lník, p__r, p__la, p__vo, p__kať za op__tať sa,
p__jak, p__škóty, p__chliač, p__rohy, p__šná, p__tliak, p__šeme, p__sanka, ihla p__chá.

1. V hádanke sa stratili samohlásky. Dopln' ich a uhádni.

P__je mlieko z m__sky,
v noci chytá m__šky. Čo je to? _____

11. Uhádni, aké slovo je ukryté v bubline. Pripíš k nemu podobné slovo.

12. Podčiarknuté slová nahrad' správnym výrazom zo zátvoriek. Slovné spojenia prepíš. (v prepychu, prepychová, prepichávať, prepichnuté)

veľmi bohatá ulica v meste _____

žiť vo veľkom blahobyte _____

prederavené koleso _____

zazerať pohľadom _____

13. Podľa vzoru nájdí skryté slová a zakrúžkuj ich.

ZNÁMY ŠAŠO

HLÚPY SKAZÍ

VEZMI JAHODY

ZLOMIL KAKTUS

NEMINÚ TANIERE

KÚPI ROHOŽKU

TOMÁŠ MYKAL

KÚZLO MILANA

KOPY KALERÁBOV

14. Podľa významu doplň do viet tieto slová. (prepychové, vypytovať , pytačky, zapýrená tvár, nevyspytateľný, spýtavým pohľadom)

Človek, o ktorom nevieme ako sa v určitej chvíli zachová je _____. Zahľadel sa na niečo _____. Niektorí žiaci sa musia stále niečo _____. Vrabec Čimo sa vybral na _____ k Činke. Jeho tvár bola od hanby celá _____. Princezná mala _____ šaty.

15. Porozmýšľaj , s ktorým zo slov pýsk – písk sú príbuzné slová vo vetách a doplň správne i - í alebo y - ý.

Malé žriebätko si poranilo p__sk. Bolo počuť p__sk p__šťalky. Ľudia majú pery a zvieratá majú p__sky. Na džbáne je malý p__štek. Niektorí chlapci vedia dobre p__skat' na prstoch. Janko si veselo vyp__skoval. Zviera s veľkými p__skami , nazývame p__skaté. Malá m__šička slabo zap__šťala. Policajt na križovatke p__skal na p__šťalke. Vtáko__sk je zviera, ktoré žije v Austrálii. Za dverami sa ozval p__skľavý hlas .

16. Usporiadaj slová správne do vety. Farebne podčiarkni vybrané slová po p.

pád, predchádza, pýcha _____
sestra, je, hlúposti, rodná, pýcha _____
sa dozvie, kto, veľa, pýta, sa, veľa _____

17. Použi správny výraz zo zátvorky. Vety napíš.

Turista (sa pýtal - vypýtal – spýtal) na cestu.

Lepšie je (spytovať sa - opýtať sa - opytovať sa), ako nevedieť.

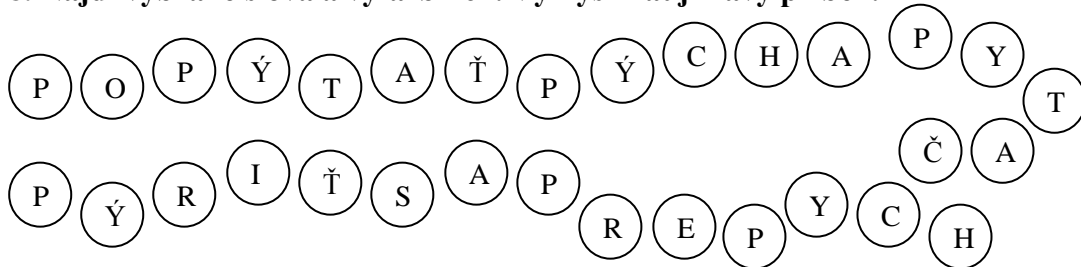
(Vypýtaj - opýtaj) si písťalku.

Opytovacími vetami sa (spýtame - opytujeme).

Čo si si (pýtal - vypytoval - spytoval) od brata?

Susedov pes sa správa (vyspytateľne - nevyspytateľne), nikdy neviem, čo urobí.

18. Nájdi vybrané slová a vyfarbi ich. Vymysli zaujímavý príbeh.

19. Prečítaj si rozprávku - „P__šná princezná“ a doplň i – í alebo y – ý.

Na skok od nás z mora vyčnievajú zvyšky múrov Bieleho Kameňa. Dávnejšie v ňom b__vala p__šná princezná. P__tači ak prišli, tak aj odišli. Bola p__šná na svoju krásu a prep__ch. Odmietnutí p__tači sa dohovorili, že jej p__chu pokoria. Najsmelší nasadol na vraného jednokop__tníka a ako víchor letel na hrad. Princezná div, že z nôh nespada, keď jej p__tač podával kyticu p__ru. P__tač obrátil koňa, ten zaerdžal, zatrepal kop__tami, a čo nevidieť bol za horami dolami.

20. Poupratuj porozhadzované časti slov. Z častí poskladaj a napíš čo najviac slov.

pi, ka, lot, chliač, tán _____

o, šný, vať, to, ko, py _____

do, liak, ačky, pyt _____

zá, ovateľ, ník, s, pis, ná _____

21. Zopakuj si písanie i – í , y – ý po obojakých spoluhláskach.

Táto burina sa nazýva p__r. Nebezpečný p__tliak zab__l jeleňa. Kováč prib__l podkovu na kop__to. Zap__skala p__nka na višňovom konáriku. Silvester p__l b__linkový čaj a sirup. Pozývali každého vyp__ť si pohár kyslého mlieka. Zlodej p__ká za svoje činy. Bolo počuť p__sk p__šťalky. Kob__la má kop__tá. Kob__la p__skom hmatá po b__linách. Ozýva sa silný p__skot. Pri p__saní sa nem__kaj! Zďaleka bolo počuť p__sk lokomotívy. Koze sadol na p__sk roj múch. Pozor na trň, p__chá! P__cha je nepekná vlastnosť. Navykáme si na úhľadné p__smo. Peter bol p__chou triedy. Mal najkrajšie p__smo. P__sal na nástenku všetky p__somné oznámenia. Nap__sal veľa o ježkovi – p__chliáčovi. Do p__sanky p__šeme veľmi pekne. Na každého dobrého žiaka sú p__šní aj jeho rodičia.

22. V texte žltou farbičkou vyfarbi vybrané slová.

Pýcha predchádza pád. Za nevhodné správanie sa pyká. Nad mestom sa týči pyšný hrad. Nemôžem zničiť pýr. Miške sa do prsta zapichol pichliáč. Spýtala sa mamičky. Milka kúpila minerálku. Dobytok má veľký pysk.

23. Doplní slová, v ktorých sa po obojakej spoluhláske p vo vnútri slova píše i – í alebo y – ý. (piškóta, pilník, pichliáč, písmo, pýcha, spytovať sa, kopyto, pytliak, zapýriť sa, pýr, pišťalka, pysk, pykať, piť, prepychové, pitvať, pyšný, pískat', vypiť)

Ježko má na chrbte _____. Peter píše škaredým _____. _____ je zlá vlastnosť. Kôň Pejko hrabe _____. Janko sa _____ na cestu do nemocnice. V obilí nájdeme rásť aj _____. Celý sa od hanby _____. Človek, ktorý kladie oká na zver sa volá _____. Na križovatke bolo počuť hvizd _____. Krava má veľký _____. Za neposlušnosť musel _____. _____ mlieko je zdravé! Princezná mala _____ šaty. Mama _____ hydinu. Na konáriku sedela _____. O pávovi ľudia vravia, že je _____. Kávu si už _____? Chlapec si veselo _____. Mama dala _____ na tortu. Otec má v dielni _____.

24. Slová napíš tak, aby pomenúvali menšie veci.

mydlo, pysk, kopyto, piroh, misa, kormidlo, mikrofón, komín

25. Dopln' do viet slová podl'a obrázkov.

Mal _____ vybehla z diery. Otecko vybalil zo škatule nový _____ .

Horr v lese chytil _____ . Rozhodca zapískal na _____ .

26. Oprav v texte chyby. Roztried' slová so slabikami pi/p, py/p.

Strnisko pych. Deti sa popšili pekným psmom. Napyli sa malinovky. Evka sa opýtala na cestu domov. Počula pskot lokomotívy. Zlodej si odpikal zasluen trest. Paľko sa pri klaman zapril. Kúpil si lepydlo. Uili sme sa o prnokopitnkoch.

pi/p: _____

py/p: _____

1.4 Vybrané slová po obojakej spoluhláske r

1. Rozdel' slová na vybrané alebo odvoden z vybraných slov. Napíš ich.

rľ, ryba, rýchly, ryť, rpať, uhryznť, rybka, hrýzť, kryť, koryto, korytnačka, strc, ryať, ryža, bryndza, rys, rozryť, Torysa,úkryt, rybár, skryť, rýchle, rdzi, ryov, rydlo, rýchlik, rytier, trzniť, rm, kryštál (cukor), ryav, rybník kryha, ryha, rybc, rýchlosť, rľovat, rypk, rypik, vyrpať, rpadlo, ohryzok, pohrzť, pokryť, zakryť, , zákryt, strýko, stryn, bryndzov.

Vybrané slová:

Odvoden slová z vybraných slov:

2. Doplň správne i – í alebo y – ý.

kor__to, m__ všetci, kr__k, om__l, b__ť sa, veľm__, p__r, str__c, p__jak, nezam__kaj,
p__nka, m__šky, r__ža, r__bezle, šm__kať sa, b__tkár, Tor__sa, str__ga, kr__vda, ob__lie,
r__čať, b__str__na, um__vadlo, náb__tok, r__dzik, r__chlik, zakr__l, r__ľ, p__ští, str__ná,
r__m, úm__sel, m__dlo, hr__zie, r__padlo, r__nčať, r__zoto,

3. Slabiky sa naháňali a zabudli sa vrátiť na svoje miesto. Napiš slová správne.

ba – ry – veľ'; ry – suj – na; ryl – roz; vok – ú – ry; hrýz – pre – li; vač – ka – skrý;
mo – vať – ne – rý; dza – bryn; čať – ry;

4. Vyznačené slová nahrad' vybraným slovom.

Deti našli mučeného psíka. Dali ho do útulku, kde ho nebudú mučiť. Mučiteľ psíka sa nenašiel. Trápenie sa konečne skončilo. Jožko vyhĺbil jamku. Počul som vydávať zvuk jeleňa. Pri písaní si nezastierame rukou riadky. Stará mať dlho žula chlieb. Veverička sa zasekla zubami do orecha. Ferko odhodil zvyšok jablka do koša.

5. Prečítaj si nasledujúce vety. Ukryli sa v nich vybrané a odvodené slová. Nájdi ich a vyfarbi.

Miško sa napichol na ostrý konár. Na Slovensku nemáme veľa dobrých lyžiarov. Múry žalára boli hrubé. Starý peciar nie je doma a mladý to nespraví. Dcéry žalovali na brata. To rys a vlk sa zakrádali tmou.

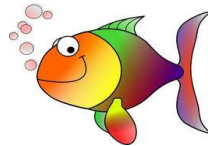
6. Nájdi a vyfarbi v skupine hlások vybrané slová po r.

M R Y B A T R Ý C H L Y O C S P O L R Y Ť P O L K H R Ý Z Ť W Q E R Y Ť I U K I
S T R Ý C O K J R Y Ž A K D S B R Y N D Z A N B V R Ý P A Ť O I R Y T I E R C X Y F
K O R Y T O V C D K O R Y T N A Č K A M N H U Z R Y Š A V Ý M U S K R Y Ť E W

7. Slová zo zátvorky použi správne v nasledujúcich vetách. (korytnačka, strýko, strýkov, koryte, ukryl, prikryl, zakryl)

Sneh sa sypal a všetko _____ . _____ celú strechu. Vrabec sa _____ do stodoly. Voľakedy sa bielizeň právala v _____. Otcov brat je môj _____. Bratanec je _____ syn. _____ lezie pomaly.

8. K obrázkom napíš slová.

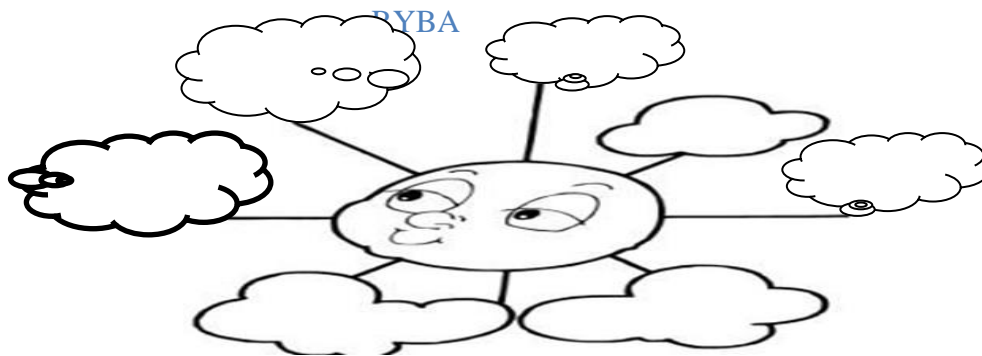
9. Precvič sa v písaní i – í alebo y – ý po obojakých spoluhláskach.

Apr__l b__va ob__čajne sychravý. Pri zívání si zakr__jeme ústa. Táto bur__na sa nazýva p__r. Sysel sa skr__l do diery. Živob__tie je ukr__té v skr__ši. Čo myslíte, mal str__ko dobrý úmysel? Májová br__ndza je chutná a výživná. Môj str__c sa holí br__tvou. Nebezpečná zmija sa skr__la pod kr__kom. Deti sa skr__li pod kor__to. Z r__žovej slamy sa vyrábajú r__žiaky. Kor__tnačka sa dožíva vysokého veku. Hr__by r__chlo vybrala zo zeme. Môj str__ko je r__bárom. Sypký sneh prikr__l cesty a chodníky. Sivá hmla prikr__la celý kraj.

10. Spoj čiarou, čo patrí k sebe.

ryža	teleso	rizoto	sklo
skryť	obilnina	skriňa	jedlo z ryže a mäsa
kryštál	schovať	rinčí	nábytok
krištál	odroda kameňa		

11. Od vybraného slova ryba odvod' a napíš do obláčikov príbuzné slová.

12. Rozdeľ slová do dvoch skupín.

kr_čať, úkr_t, r_l', kr_k, kr_dlo, ohr_zok, kr_vat', r_páčik, r_chlik, kr_vit',
kr_vda, pr_čina, r_chlost', uhr_znúť, Kr_váň, skr_ňa, r_m, r_tier, r_šavý,
por_sko, Tor_sa

v slovách píšeme i – í:

v slovách píšeme y – ý :

**13. Doplň správnu samohlásku. Červenou farbičkou podčiarkni slová s y – ý,
modrou farbičkou slová i – í.**

R_bárik je vtáčik, ktorý sa živí r_bami. Za čias starej mamy sa právalo ručne v kor_te.
R_ža je veľmi výživné jedlo. Zem sa dobre r_je ostrým r_l'om. Na br_gádu si má
každý priniesť r_l'. V akváriu plávajú pestré r_bky. Môj otec je veľký r_bár. V hre na
skr_vačku nás kr_li husté kr_ky. Zakr_l si dlaňou oči. Fialka sa skr_va v tóni hustých
kr_kov. Na obed sme mali r_žový náky. Mám rád aj r_zoto.

14. Vieš odpoveď na tieto hádanky J. Pavloviča? Pomôž si pomôckami. (bicyklista, korytnačka, krtko, tričko – nohavice, obilné stebielko, ryba, hríb)

Tri duše vedno, telo len jedno. Čo je to? _____

Má tvrdý pancier a mlčí v hrči. Čo je to? _____

Má strieborný kabát, iné nemá, len kabát zo striebra a je nemá. _____

Tak to chodí u nás doma, vojdem jednou, vyjdem dvoma. _____

Hádanku ti takú poviem, jedna noha, veľa kolien. _____

Stojí noha pod bukom, pod voňavým klobúkom. _____

Ryje, ryje z celých síl, pritom nevie, čo je rýľ. _____

15. Usporiadaj slová do viet, doplň vynechané hlásky a vety prepíš.

pohr__zol, Miška, pes _____

krík, obhr__zla, srnka _____

kop__to, má, hlboké, Dunaj _____

rebr__k, pri, potrebujeme, oberačke _____

16. Zopakuj si , čo už vieš! Dopln správne i – í alebo y – ý.

Silné víchr__ce narob__li veľa škody. Sýty syseľ spokojne oddychuje v skr__ši. R__chlo si zvykol na kral'ovanie. Zem r__ľujem r__ľom. r__bníku sa chovajú r__by. R__chly vlak sa nazýva r__chlik. Aj my musíme občas zr__chliť krok. Cukr__ky hr__zť je nezdravé! Voda sa preliala cez plytké kor__to rieky. Str__ná var__la r__žu. Chlieb s br__ndzou je výživný. Str__kov syn sa vybral na lyžovačku. Sp__tovali sme sa na život r__b. M__sme cestovali r__chlikom z Banskej B__str__ce do B__tče.

17. Slová napíš správne. Vymysli pekný príbeh, ako sa máme starať o zvieratká.

RYSATO _____ LOVBORY _____ SYR _____

TORYKO _____ ČATRY _____ KANAČKORYT _____

18. Z jedálneho lístka si vyber, čo by si jedol v jeden deň.

(nátierky- bryndzová, rybacia, hríbová, chlieb, rožky, bylinkový čaj, mlieko, kakao, rybí šalát, ryžový nákyp, rizoto, prírodné rezne, krupicová kaša, vyprášaný syr, polievky – hríbová, bryndzová, ryžová, rybacia, bryndzové halušky, hovädzie mäso s ryžou, ryba na ražni, ribežľový koláč, ringlotový kompót)

Na raňajky: _____

Na obed: _____

Na večeru: _____

19. Vyčiarni slová (strýko, bryndza, ryčať, ryžový, ryba, kopyto). Písmená, ktoré ostali, pospájaj a dokonči vetu:

Človeka hryzie aj _____ .

S	T	R	Ý	K	O	S
B	R	Y	N	D	Z	A
V	E	R	Y	Č	A	Ť
R	Y	Ž	O	V	Ý	D
O	R	Y	B	A	M	I
K	O	R	Y	T	O	E

20. Dopln' do viet chýbajúce slovo , v ktorom je slabika ri –rí, ry –rý.

Ten, kto chytá ryby sa volá _____. V _____ sa chovajú ryby. Vlak idúci veľkou rýchlosťou je _____. Šupinaté vodné zviera je _____. _____ rastú na kríkoch a sú obyčajne červené. Mamička urobila _____ nákyp. V _____ bolo veľa mäsa. Z čerstvej _____ sa robí aj výborná nátierka na chlieb. V izbe stála stará _____. Orol má silné a veľké _____, preto dobre lieta . _____ chcela hodiť Janka a Marienku do pece. Krtko má malý _____. Autom môžeme ísť iba dovolenou _____. Pozor , pes _____ ! Na chodbe bol cez prestávku veľký _____ .

21. Do slov doplň i/í alebo y/ý. Slová sa pokús vpísať do tabuľky tak, aby sa rýmovali.

r__čať, ohr__zok, r__tier, hr__zť, r__m, r__s, r__ba, str__ga, kr__žovka, r__padlo, r__bár,
B__str__ca

chyba -	hmyz -
figa -	kričať -
kým -	chápadlo -
ulica -	užovka -
z vydier -	knihár -

22. Doplň do rýmovačky slová. (rybu, hrýzť, milí, dovarili, chybu, príst', pokrikom, chodníkom)

Deti bežia _____,
dobiehajú s _____.
Musia rýchlo domov _____,
aby mohli obed _____.
Pod'te domov, moji _____,
obed sme už _____.
Usmažíme rýchlo _____,
napravíme svoju _____.

Básničku vyjadri obrázkom.

23. Skús nájsť vhodné slová do veršov hádaniek, aby sa rýmovali. Pomôž si pomôckou. (hríb, kuk, zmúti, ryba, ryba, skryla)

Vyrástol cez noc pri kríku,	Nevie vydať žiadny zvuk,	Krátli si _____ s mačkou
odišiel ráno v košíku.	z vody spraví občas,, _____“.	dlhú chvíľu schovávačkou.
Čo je to? _____	Červík jej vždy chutí,	Darmo hľadáš mačka milá,
	občas vodu _____ .	v diere sa ti myška _____ .
		Čo je to? _____

24. Oprav chyby v texte. Vety napíš správne.

Doma chováme akvaryjné ríbyčky. Niekedy sa hrízú a skrívajú pod kamienky. Minule k nim prýbudla prýtulná koritnačka. Má ostré hrýzáky. Rýbičky sa jej veľmi báli. Prýpravila sa na nový prýbytok.